

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਪਰ ਹਰਨਾ ਲੋਭੁ ਝੂਠ ਨਿੰਦ ਇਵ ਹੀ ਕਰਤ ਗੁਦਾਰੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਆਸ
 ਮਿਥਿਆ ਮੀਠੀ ਇਹ ਟੇਕ ਮਨਹਿ ਸਾਧਾਰੀ ॥ ੧॥ ਸਾਕਤ ਕੀ ਆਵਰਦਾ ਜਾਇ ਬ੍ਰਿਥਾਰੀ ॥ ਜੈਸੇ
 ਕਾਗਦ ਕੇ ਭਾਰ ਮੂਸਾ ਟੂਕਿ ਗਵਾਵਤ ਕਾਮਿ ਨਹੀ ਗਾਵਾਰੀ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ
 ਸੁਆਮੀ ਇਹ ਬੰਧਨ ਛੁਟਕਾਰੀ ॥ ਬੁਡਤ ਅੰਧ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਕਾਢਤ ਸਾਧ ਜਨਾ ਸੰਗਾਰੀ
 ॥੨॥੧੧॥੪੨॥ {ਪੰਨਾ 681}

ਪਦਅਰਥ:- ਪਰ—ਪਰਾਇਆ (ਧਨ)। ਹਰਨਾ—ਚੁਗਾਣਾ। ਨਿੰਦ—ਨਿੰਦਿਆ। ਇਵ ਹੀ—ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ।
 ਗੁਦਾਰੀ—ਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਲੰਘਾ ਦਿੱਤੀ। ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾ—ਠਗ-ਨੀਰਾ, ਤ੍ਰੇਹ ਦੇ ਮਾਰੇ ਹਰਨ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਿੱਸਣ ਵਾਲਾ
 ਰੇਤ-ਥਲਾ। ਮਿਥਿਆ—ਝੂਠੀ। ਮਨਹਿ—ਮਨ ਵਿਚ। ਸਾਧਾਰੀ—ਆਸਰਾ ਬਣਾ ਲਿਆ।1।

ਸਾਕਤ—ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟਾ ਹੋਇਆ ਮਨੁੱਖ, ਮਾਇਆ-ਵੇੜ੍ਹਿਆ ਜੀਵ। ਆਵਰਦਾ—ਆਰਜਾ, ਉਮਰ।
 ਬ੍ਰਿਥਾਰੀ—ਵਿਅਰਥ। ਕਾਗਦ—ਕਾਗਜ਼ {ਲਫਜ਼ ‘ਗੁਦਾਰੀ’, ‘ਆਵਰਦਾ’, ‘ਕਾਗਦ’ ਦਾ ਅੱਖਰ ‘ਦ’ ਅੱਖਰ ‘ਜ’
 ਤੋਂ ਬਦਲਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਫਜ਼ ‘ਕਾਜੀ’ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਾਠ ‘ਕਾਦੀ’ ਹੈ। ‘ਜਪੁ’ ਵਿਚ ਲਫਜ਼ ‘ਕਾਦੀਆ’
 ਮਿਰਜ਼ਈਆਂ ਦੇ ਨਗਰ ‘ਕਾਦੀਆਂ’ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਲਫਜ਼ ਭੀ ‘ਕਾਜੀਆ’ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਾਠ ਹੈ}। ਟੂਕਿ—
 ਟੁੱਕ ਟੁੱਕ ਕੇ। ਗਾਵਾਰ—ਮੂਰਖ। ਰਹਾਉ।

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ—ਹੇ ਪਰਮਾਤਮਾ! ਅੰਧ—(ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਵਿਚ) ਅਨ੍ਹੇ ਹੋ ਚੁਕੇ। ਪ੍ਰਭ—ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਸੰਗਾਰੀ—ਸੰਗਤਿ
 ਵਿਚ।2।

ਅਰਥ:- ਹੇ ਭਾਈ! ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟੇ ਹੋਏ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਅਰਥ ਗੁਜ਼ਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਚੂਹਾ
 ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਟੁੱਕ ਟੁੱਕ ਕੇ ਗਵਾ ਦੋਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਕਾਗਜ਼ ਉਸ ਮੂਰਖ ਦੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ।
 ਰਹਾਉ।

ਹੇ ਭਾਈ! ਪਰਾਇਆ ਧਨ ਚੁਗਾਣਾ, ਲੋਭ ਕਰਨਾ; ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ, ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਨੀ—ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦਿਆਂ
 (ਸਾਕਤ ਆਪਣੀ ਉਮਰ) ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਤਿਹਾਏ ਹਿਰਨ ਨੂੰ ਠਗ-ਨੀਰਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ ਸਾਕਤ
 ਝੂਠੀਆਂ ਆਸਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਠੀਆਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। (ਝੂਠੀਆਂ ਆਸਾਂ ਦੀ) ਟੇਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਥੰਮ੍ਹੀ ਬਣਾਂਦਾ ਹੈ।1।

ਹੇ ਮਾਲਕ-ਪ੍ਰਭੂ! ਤੂੰ ਆਪ ਹੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਕੇ (ਮਾਇਆ ਦੇ) ਇਹਨਾਂ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਾਂਦਾ ਹੈਂ। ਹੇ ਨਾਨਕ!
 (ਆਖ—) ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ! ਮਾਇਆ ਦੇ ਮੋਹ ਵਿਚ ਅਨ੍ਹੇ ਹੋ ਚੁਕੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ, ਮੋਹ ਵਿਚ ਡੁੱਬਦਿਆਂ ਨੂੰ, ਸੰਤ ਜਨਾਂ ਦੀ
 ਸੰਗਤਿ ਵਿਚ ਲਿਆ ਕੇ ਤੂੰ ਆਪ ਹੀ ਡੁੱਬਣੋਂ ਬਚਾਂਦਾ ਹੈਂ।2।1। 42।